

Edinost

Glasiloo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNASA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajanje „Edinosti“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredniško listo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo listo. UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. Telefon števil. 1157

IZHAJA VSAKI DAN
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične Stevilke se prodajajo po 3 nvd., (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
GENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 2 1/2 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink; za oemrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti“.

Narodna delavska organizacija

v Trstu

vabi vse narodne voznike na

današnji shod

ob 8. uri zvečer v prostorih N. D. O. (ul. Lavatoio števil. 1)

Vozniki, pridite vsi!

BRZOJAVNE VESTI.

Hud mraz v Galiciji.

LVOV 18. Po vsej Galiciji je zavladal hud mraz. Včeraj so našli v mestu dve osebi zmrzneli.

Črnogorska skupščina.

CETINJE 18. Skupščina je vsprejela danes trgovinsko pogodbo z Nemčijo.

Srbska skupščina.

BELIGRAD 18. Skupščina je nadaljevala debato o umorstvu na bratih Novakovič. Prihodnja seja v petek.

Bolgarska.

SOFIJA 18. Neki dunajski list je priobčil vest, da je bil del samostana Rilo razdeljan vsled eksplozije dinamita. Ta vest je neresnična. Oficijelno se poroča, da je pri razstreljalnih delih v okolici samostana eksploziral dinamit, vsled česar je bila uničena neka lesena baraka.

Javni konzistorij.

RIM 18. Danes je papež v konzistorijskih dvorani izročil kardinalske klobuke novimenuvanim kardinalom Gasparriju, Luconu, Andrieju in Delaiju. Potem je papež vse štiri kardinale vsprejel v privatni avdienci. Slavnosti so se vdeležili dostojanstveni papeževga dvora in mnogoštevilni povabljeni gostje.

Francoski poslanik Regnault v Madridu.

MADRID 18. Dospel je semkaj francoski poslanik v Maroku ter je obiskal ministerskega predsednika in ministra za unanje stvari. Potem je odpušoval v Pariz.

Na pogreb kralja Oskarja.

STOKHOLM 18. Semkaj sta danes dospela nadvojvoda Friderik in romunski prestolonaslednik Ferdinand, da se udeležita peregba kralja Oskarja.

Kancelar zaklada Cortelyou.

KOLIN 18. „Köln, Ztg.“ poroča iz Washingtona: Tajnik zakladnega urada Cortelyou je resno obolel za influenco. Bati se je, da pada svojo ostavko.

Iz Perzije.

TEHERAN 18. — Diplomatični zbor je sinoči sklenil odpotovati k šahu deputacija sestojajo iz treh členov, ki naj bi protestirala, da se Evropejcev dovolj ne štiti.

TEHERAN 18. (Nemška kab. družba). Ministri so bili danes pozvani v palačo. Sinoči je šah vsprejel v avdienci odposlanstvo parlamenta. Vspreh avdijenca je neznan.

PODLISTEK 2

Prijatelja.

Črtica iz nemško-francoske vojne.

Guy de Maupassant.

„Prusi!“ Videla jih nista bila nikoli, a imela sta mesece sem občutek, da so okoli Pariza: nevidni in vsemogočni so pleuili Francijo, morili in pustili stradati sovražno deželo.

In nekaka praznoverna groza se je pridružila sovraštvu, s katerim sta obsipala ta neznan, zmagonosni narod.

Gospod Črne je zajecjal: „In če srečava katere?“

Gospod Divjak je odgovoril s tisto pariško dovtipnostjo, ki je ne uniči nobena stvar: „Potem jih povabiva na ribe.“

A od brezglasne tišine vsenaokrog oplaisena, se nista upala čez plan dol k vodi.

Slednjic je odločil gospod Divjak: „Pojdiva dol, ampak previdno.“

In potuhnila sta se, se splazila skozi vinograd in z nemirnim pogledom in napetim sluhom iskala zavetja za grmi. Naposled je bilo, da prideta na breg, prehoditi samo še

Zabeljena nagodba.

Nagodba je torej pod streho; kar z žonglersko hitrostjo je parlament v terek sprejel kvotni zakon in predlogo o dalmatinski železnici v drugem čitanju in potem vse nagodbene predloge v tretjem čitanju.

Moment je važen, kakršnega ni doživela avstrijska zbornica od leta 1887, ko je bila ustavnim potom sklenjena zadnja nagodba z Ogrsko. Treba je še, da spravi Wekerle zadnje točke nagodbe pod streko, in avstro-ogrsko nagodba bo obojestransko perfektna.

Avstrija in Ogrska si podajata roke... in obenem klobute!

In res, avstrijski in ogrski parlament izgledata sedaj kakor dva pogodnika, ki si podajata desno roko, obenem pa se z levico traktirata s klobutami. To je pikanterija, ki bi jo svet drugje težko doživel. Ali značilno je to! Vidi se, da je avstrijski parlament sprejel nagodbo le kakor potrebno zlo, kakor neizogibno državno potrebnost. Ob enem pa se je hotel oddahniti za to svojo žrtve s tem, da je ravno v dech sklepanja nagodbe povedal drugemu pogodniku, kaj si pravzaprav misli o njem! In to prav pošteno.

Torej na eni strani perfektna avstro-ogrsko nagodba, na drugi strani pa za zabelo spor med obema zbornicama.

Spor je navstal, kakor znano, vsled obojega govora Wekerlovega, s katerim je tale protestiral proti elementarnim izbruhom svete jeze in užaljenega čuta pravičnosti na avstrijski strani radi madjarskega barbarstva. Predsednik avstrijske zbornice pa je možato zavrnil cenzuro Wekerlovo iz zbornice je sprejela Schillingerov predlog, ki pozivlja avstrijsko vlado, da opemni drugega pogodnika na to, da spoštuje ogrsko narodnost. Madjari in njih avstrijska ekspozitura „N. F. Presse“ so zato sila konsternirani. Tudi ministerski predsednik Beck se je močno ustrašil in je hotel v terek dati zbornici lekcijo o njenem postopanju nasproti Madjarom. Tu pa je doživel grozen poraz. Večina je vsprejela Kramarev predlog, da se o izjavi ministerskega predsednika otvori debata.

S tem je dokazala avstrijska zbornica, da ima srce za sorodne narode, ki trpijo pod šibo božjo hunskega barbarstva, da humaniteta ne pozna ozkosrčnih državnih mej. Madjari, ti osameli Azijati sredi Evrope, morajo sedaj pač čutiti, da od njih zatirani trpini imajo sokrvne prijatelje, ki jih nočejo žrtvovati molohu madjarskega imperializma, tega grdega sadu usodepolnega dualizma.

Tako je avstrijska zbornica, sklenivši avstro-ogrsko nagodbo, ob enem obsodila dualizem.

Avstrijska posl. zbornica.

(Brzojavno poročilo).

Poslanec dr. Rybar

je vložil v seji zbornice poslanec dne 17. t. m. interpelacijo radi nesreče, ki se je zgodila v Trstu o prevažanju izseljencev. Interpelacijo so podpisali člani mnogih strank izlasti Čehi, Poljaki, konservativni Italijani in nemški krščanski socialci.

Dne 16. t. m. se je poslanec dr. Rybar informiral v justičnem ministerstvu o stanju vprašanja glede stavbe justične palače v Trstu. Reklo se mu je, da edino oviro je iskati v finančnem ministerstvu. Dr. Ry-

bar je na to govoril z referentom v fin. min. sekcijem šefom Engelom in mu izrazil svoje začudenje, da se je v proračun za leto 1908. postavil naravnost smešno nizek znesek za vprašavno stavbo. Sekcijski načelnik je zagotavljal, da se dade justičnemu ministerstvu na vsaki način toliko sredstev na razpolago, da se v prihodnjem letu lahko izdela podrobni načrt, katerega do sedaj niti začeli niso.

Proračun za l. 1908.

DUNAJ 18. Zbornica je danes razpravljala o nujnih predlogih glede takojšnje rešitve proračunskega provizorija in takojšnje oprave prvega čitanja proračuna za leto 1908. ter sprejela nujnost z veliko večino.

V meritorni debati o budgetnem provizorju je izjavil posl. Bergmann, da bodo češki agrarci glasovali za provizorij le pod pogojem, da spolni vlada svoje dolžnosti nasproti češkemu narodu.

Posl. Pattai se je zavzel za reformo poslovnike, opisal velike gospodarske naloge države in zahteval pospeševanje izvoza na Vztok in na Rusko ter podržavljenje železnic in premogovnikov.

Posl. Jäger je zahteval izdatno varstvo nemštva nasproti slovanskemu navalu. Razprava je bila potem prekinjena.

Posl. Sternberg je zahteval v vprašanju na presidij razjasnila o dozdevni demisiji ministerskega predsednika. Podpredsednik Začek mu je odgovoril, da interpellanta gotovo obvesti, čim izve kaj o tem. (Živahna veselost).

Prihodnja seja jutri.

Izvolitev delegatov.

DUNAJ 18. V nocojšnji izredni seji poslanske zbornice so se vršile volitve v delegacije. Izvoljeni so bili:

za Trst: Pittoni, nadomestnik Scabar; za Istro: Laginja, nadomestnik Mandić; Goriško: Faidutti, nadomestnik Bugatto; za Dalmacijo: Vuković, nadomestnik Dulibić; Kranjsko: Sušteršič, nadomestnik Krek; Štajersko: Hagenhofer in Hofmann v Wellenhof, nadom. Schoiswohl; Koroško: Dobernig, nadom. Waldner; Tirolsko: Schraffl in Gentili, nadom. Kienzl; Prearlško: Drexel, nadom. Fink; Nižjeavstrijsko: Axmann, Schmeier in Stöckler nadomestnik Bielnhlawek; Gornjeavstrijsko: Geord Baumgartner in Schlegel, nadom. Zaunegger; Solnogradsko: Fuchs, nadom. Heilmayer; Češko: Selinger, Pacher, Schreiner in Urban (Kje pa je 6 Čehov? Op. ured.), nadom. Zazvorka in Grössl; Moravsko: Hruban, Redlich, Začek in Stanek, nadom. Hybeš in Slama. (Manjka še Šlezija, Galicija in Bukovina.)

Gospodska zbornica.

DUNAJ 18. Gospodska zbornica je sprejela odškodninski zakon glede avtomobilov, potem ko se je minister dr. Klein izjavil proti vsakršni premembi načrta in proti predlogu grofa Czernina, da se predlog vrne komisiji.

OGRSKA ZBORNICA.

(Brzojavno poročilo.)

BUDIMPEŠTA 18. Pravosodni minister Günther je predložil zakonski načrt tičeč se spremembe zakona o oduštvu.

Gospod Črne je zasukal glavo in zagledal daleč zadaj, gori nad bregom, na levi veliko silhueto Mont-Valériena, čigar čelo je obgraval bel oblak — ravnokar izbljuvan val dima.

In takoj zatem se je vzdignil drug oblak dima z vrha trdnjave; in zopet je zabobnel grom.

In sledili so nadaljni streli, vsak hip je izbruhnila gora svojo smrtno sapo, puhala mlečnate pare kvišku, ki so se počasi dvigale proti pokojnemu nebu in ga zavijale v meglo.

Gospod Divjak je skomizgnil z ramama: „Tu že spet začenjajo!“ je rekel.

Gospoda Črneta, na čigar trniku so venomer cukale ribe, je pograbila naenkrat jeza mirljubnega človeka napram blaznikom, ki se med seboj vojskujejo, in mrmral je: „Ali so neumni, tako se moriti!“

Gospod Divjak je rekel: „Hujši so nego živali.“

In gospod Črne, ki je bil vjel ravno lepo mreno, je izjavil: „In če človek pomisli, da bo to vedno tako, dokler bodo vlade.“

Gospod Divjak je pripomnil: „Republika bi te vojne gotovo ne bila napovedala.“

Gospod Črne ga je prekinil: „Pod kraljestvom imate zunanjo vojno, pod republiko pa notranjo.“

Zbornica je potem izvolila člene delegacije.

Nato je posl. Lorković v hrvatskem jeziku vtemeljeval svoj predlog, po čemer naj bi se odgodile razprave ogrskega državnega zbora za časa razprav hrvatskega sabora.

Zbornica je nadaljevala debato o kvotni predlogi. Govorila sta hrvatska poslanca Lorković in Mračević v hrvatskem jeziku proti predlogi. Nato je bila debata zaključena. Prihodnja seja jutri.

Ogrska magnatska zbornica.

BUDIMPEŠTA 18. Zbornica je razpravljala nagodbeni pooblastilni zakon. Grof Bela Szerenyi je izjavil, da je sedanja nagodba neugodnejša nego Szell-Körberjeva (ter je nadaljeval: Ogrska je sedaj tako slabotna, da ne more istočasno voditi boja proti Avstriji, proti narodnostim in proti Hrvatom in vrhu tega vzdrževati boja mej domačimi družabnimi krogi. Ogrska ni še zrela za splošno volilno pravico, a vzlic temu ni možno vprašanje odložiti. Zato je torej treba vsaj stremiti za tem da se to vprašanje reši na način, da obdrži madjarstvo nadvladje. Govornik se je izjavil za predlog.

Hrvatski člen magnatske zbornice Tomičić je očital, da se ni Hrvatov pozvalo k nagodbenim pogajanjem ter izjavil, da zamore biti nagodba za Hrvatsko le tedaj veljavna, ako jo odobri tudi hrvatski sabor. Sicer pa izjavljajo hrvatski člani magnatske zbornice, da si pridržujejo pravico govoriti tudi v magnatski zbornici hrvatski. Govornik je predlogo odklonil, ker ne zadovoljuje interesov Hrvatske.

Ministerski predsednik dr. Wekerle je pripomnil, da mora z ozirom na izjave predgovornika o splošni volilni pravici izjaviti, da tvori splošna volilna pravica programno točko stranke neodvisnosti in tudi drugih strank. To vprašanje se mora rešiti in od smeri rešitve tega vprašanja bo odvisno, bo li ista naš razvoj povspeševala ali pa ovirala. Kar se tiče hrvatskega in narodnostnega vprašanja, ne nastajajo nezdode kar tako od danes do jutri. Vsekako nismo hrvatskega vprašanja v smislu, kakor obstoja, prej poznali.

Sedanje stanje v Hrvatski je zakrivila bivša „narodna“ stranka. V vprašanju narodnosti smo dosledno dokazali, da postopamo toliko v cerkvenih in šolskih, kolikor v gospodarskih stvareh enakomerno (?) in pravično (?) in ta enakomernost in pravičnost bo ključ politike za sporazumljenje.

Z ozirom na izvajanja magnata Tomičića je dr. Wekerle rekel, da je nagodba med Avstrijo in Ogrsko veljavna tudi brez privolenja Hrvatske. Zato morajo Madjari odločno odklanjati take zahteve Hrvatov, češ, da so v nasprotju z državnopravnim redom.

Ministerski predsednik je prešel potem na službeno pragmatiko železničarjev in pojasnjeval posamične določbe iste ter konečno izjavil, da bo ogrska vlada zasledovala pravično (!) politiko, in da jo bo hrvatski narod umel. (Živahna pohvala.) — Nato je bil vsprejet nagodbeni pooblastilni zakon. Vsprejet je bil brez debate tudi avtonomni carinski tarif, na kar je zbornica izvolila člene delegacije. Potem je bila seja zaključena.

DOGODKI V RUSIJI.

Finski generalni guverner odstopi.

Petrograjska „Rječ“ poroča, da je finski generalni guverner Gerhard, podal ostavko.

In mirnodušno sta se pogovarjala tako in obravnavala s stališca svojega navadnega, zdravega človeškega razuma velike politične probleme in se zedinila v tem, da je resnična svoboda nekaj nedosežnega. In Mont-Valérien je grmel brez prestanka in pokloja, rušil je s svojimi bombami francoske hiše, ugonabljal življenja, ubijal ljudi, pokopaval kaj mnogo sanj, mnogo pričakovanih radosti, marsikak srečen up, pogrezal ženska, dekliska in materina srca daleč od tukaj, v drugih deželah, v brezmejno bolest...

„To je življenje,“ je dejal gospod Divjak.

„Recite rajši: smrt,“ je odvrnil gospod Črne in se zasmeljal.

A naenkrat sta vzdrgelata, kajti zaslila sta za seboj korake; in ko sta se ozrla, sta zagledala štiri velike, oborožene, bradate može, ki so nosili uniforme kakor lakali, imeli na glavah ploščnate čepice in merilij nanja s svojimi puškami.

Trnika sta jima pala iz rok in hotela sta skočiti v reko.

Tedaj so ju zgrabili, zvezali, vlekli proč, ju vrgli v čoln in ju prepeljali na otok.

In za hišo, o kateri sta mislila, da je zapuščena, sta zagledala kakih dvajset nemških vojakov.

(Konec prih.)

Govori se, da je vzrok temu, ker je bil njegovim pomočnikom imenovan reakcionarni general Seyn.

Kazenska razprava radi predaje Port Arturja.

Petrograd 18. Na včerajšnji kazenski razpravi radi predaje Port Arturja je napravila izpovedba generala Smirnova velik utis. Smirnov je rekel, da bi se bilo moralo zrtvovati vso četrto divizijo, ako bi se bilo hotelo držati Kinčav. Nadalje je izjavil, da bi bil on mogel s petimi polki še nadalje braniti Port Artur. Na razpravi so neke priče samovideci rekli, da so bili polki moralno zelo potrti.

Grof Witte.

Grof Witte je pooblastil petrograjskega dopisnika „Standarta“, da izjavi, da so vse govorice, češ, da bo imenovan poslanikom oziroma ravnateljem neke banke, neresnične. On ostane še nadalje člen državnega sveta.

Sfera upliva v Mandžuriji.

„Reuterjev biro“ poroča iz Pekinga, da so pogajanja o sferi upliva, ki naj ga imata v Mandžuriji Rusija in Japonska, že v toliko dozorela, — izvzemši ako ne bi kaka velesila protestirala — da dobi Rusija severne, Japonska pa južne dele pokrajne pod svojo kontrolo.

Evropejci, ki potujejo preko Sibirije na Kitajsko, se hitro pritožujejo o veliki nevljudnosti japonskega vojaštva in uradnikov nasproti Evropejcem, potujočim po južno-mandžurski železnici.

Ogromen deficit ruskih železnic.

Ruske državne železnice, ki so leta 1899 zaključile svoj proračun z znatnim prebitkom, imajo od leta 1900 naprej vedno večji primanjkljaj. Leta 1900 računale so izgubo na samih 3,646.000 rubljev, leta 1904 je primanjkljaj narasel že na 62 mil. rubljev, dočim je za leto 1907 proračunan na ogromno svoto 117 mil. rubljev.

Drobne politične vesti.

Flotni program Združenih držav. Kakor poročajo iz Washingtona, zahteva urad vojne mornarice za leto 1908, nič manj nego 28 novih ladij, ki bodo stale okoli 130 milijonov kron.

Dnevne vesti.

Imenovanje g. Ujčića profesorjem na centralnem semenišču v Gorici. Minoli teden smo priobčili vest, da je nadškof gorški imenoval suplenta Ujčića definitivnim profesorjem moralne v centralnem semenišču v Gorici. Kakor doznajemo od verodostojne strani je to imenovanje silno razburilo duhovske kroge na Gorškem, ki vidijo v tem imenovanju očiten vpliv škofa dr. Nagla v Trstu. Že dle časa je notorično dejstvo, da izvršuje škof dr. Nagl nekaj patronat nad gorškim nadškofom, ki skuša vstizati vsem Naglovim željam, oziroma, ki se pokori vsem njegovim migljajem.

Profesor Ujčić je bil že pred letom dnij naravnost usiljen po škofu Naglu za suplenta, dasi nima le-ta ničesar razpolagati na imenovanju profesorjev za semenišče v Gorici. Ta imenovanje so prerogativa gorškega nadškofa.

Že tedaj so bili duhovi vznemirjeni, ker je na Gorškem mnogo že izprašanih doktorjev teologije. Mislilo se je sploh, da je to le nekaj provizorij. Sedaj pa se umeje, da tiči v vsej stvari Naglova roka. On je vsil Ujčića kakor suplenta, ne da bi bil nihče kaj slutil v tem. Mej tem je poskrbel, da je Ujčić napravil izpit in kar čez noč ga je dal imenovati.

Kakor čujemo, je z Ujčićem še neki drugi duhovnik polagal izpit iz istega predmeta in da ga je napravil z odličnim uspehom — veliko bolje nego Ujčić. In dasi je oni duhovnik domačin, ga je vendar Ujčić z dr. Naglom izpodrinil.

Za sedaj priobčujemo ta goli fakt v dokaz, kaj zamore vse dr. Nagl na Gorškem. Prihodnjič pa postrežemo še z bolj interesantnimi podatki o Fajduttijevem kanoničnem procesu, ki ga je vodil tudi dr. Nagl. Ali ni tu na mestu vsklik: Quousque tandem?!

Novi deželni šolski nadzornik. Deželni šolski nadzornikom na mesto vpokojenega dr. Swida je imenovan dr. Fran Perschinka, sedaj profesor na Dunaju. Dasi češkega pokolenja je dr. Perschinka vendar Nemeec; je žalibog že tako, da se to važno mesto smatra za nemško posest, dasi nemške srednje šole obiskujejo večinoma Nemci. Dr. Perschinka je bil do l. 1899 profesor na tukajšnji državni gimnaziji, kjer se je izkazal izvrstnim pedagogom in izbornim strokovnjakom v klasični filologiji, ali ob enem tudi v privatnem in političnem življenju radikalnim Velenemcem. Slovenščine ne zna niti besedice.

Preziranje slovenskih delavcev v okrajni bolniški blagajni. Prejeli smo: Dne 22. m. m. sem se poškodoval na delu. Zavarovan sem od tovarniškega fonda. Šel sem bil k zdravniku, povedal mu in pokazal poškodbo. Zdravnik mi je kar napisal zdravilo, me odslovil in me poslal — delat. Kakor pa se z glavo ne more ob zid, tako se tudi delavec ne more protiviti takemu gospodu, ker potem bi bilo še slabše zanj — za delavca namreč. Molčal sem torej. Ali naslednjega dne sem vendar ostal doma, ker sem bil tako slab, da nisem mogel vstati.

Poslal sem bil ženo k zdravniku. Ker pa je govorila v svojem materinem jeziku, jej je odgovoril, naj gre tam, kjer govore slovenski. Na to je šla v okrajno bolniško blagajno po podporo. Ker pa je govorila slovenski, so jo uradniki z italijanskimi besedami — ven poditi. Da bi pa vendar kaj odpravila, govorila je potem tudi v drugem jeziku. Potem pa so telefonirali na razne, a ona je morala — da dobi tistih par kronic — romati od Poncija do Pilata, od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne. Veliko trudna in žaljenja je morala uboga žena prestati, predno je dobila tistih par kronic.

Tako je ljubezen do delavca v okrajni bolniški blagajni, ki je v rokah — socijalne demokracije!!

Čudno naključje. Čitali smo pred kratkim dan na dan v izvestnih slovenskih listih, da je poslanec Hribar najhujši nasprotnik Belokranjske železnice in zato izdajalec svojih volilcev in vse kranjske dežele. Napadalo se ga je na javnih shodih na najgrši način. A predvčerajšnjim se je pričela v državnem zboru razprava o tej železnici in referent, prvi, ki je železnico z gorkimi besedami priporočal, je — posl. Hribar! Kaj porečejo k temu tisti verni čitatelji omenjenih listov, ki so slepo verjeli in se zgražali ob čitanju onih napadov, in tisti zaupljivi zborovalci, ki so se dajali razburjati ob tiradah o izdajstvu Hribarjevem? Ali se jim ne vsili smeh nad njimi samimi in nad njimi, ki so jim pripovedovali take grozne štorije?!

Da, da, tudi v politiki je mal korak od vzvišenega do — smešnega. In tudi v politiki ne bi škodovalo malo več previdnosti in treznosti!

„Narodna delavska organizacija“ je ubrala pravo pot ob sedanjem štrajku. Najbolji dokaz za to je, da jo napada najnovejše glasilo tržaških socialistov — celjska „Domovina“. S kakšnimi argumenti skuša dokazati zmoto „N. D. O.“, o tem si čitatelji lahko napravijo svojo sodbo, ako jim povemo, da „Domovina“ trdi, da so tržaški socijalni demokrati navdušeni slovenski narodnjaki in da so bili oni prvi, ki so si upali nabivati slovenske lepake in da je prvi, ki je pod milim nebom govoril slovenski, bil socijalist!!!

Čitatelji nam ne bodo zamerjali, ako se ne spuščamo v polemiko s takimi trditvami, ki jih jednostavno ne moremo smatrati resnimi. G. urednik celjske „Domovine“ bi pa moral trkati tudi na svoja grešna prsa. Saj je bil več let v Trstu, sodeloval v raznih narodnih društvih, pomagal urejevati „Edinost“. Zakaj ni tedaj odprl tržaškim Slovincem oči in jih spravil v edinozveličalni tabor socijalistični?!! Da, časi se spreminjajo in z njimi se je spremenil tudi sedanj urednik celjske „Domovine“, naš nekdanji pristaš, a sedanj nasprotnik!

× Pasivna rezistenca na pošti. — Kakor nam poročajo, ta rezistenca vsaki dan narašča pri vseh poštinih in brzojavnih uradih po mestih in na deželi. Pisma in brzojavke se dostavljajo strankam s precejšnjo zamudo. Ta zamuda je posebno občutna pri dostavljanju brzojavk, kajti marsikdo dobi brzojavko prepozno, da bi mogla dobiti brzojavka imeti pri njem oni vspeh, ki jej je bil namenjen, ko je bila oddana. Poročajo nam, da imajo nekateri tukajšnji borzisti že jako velike izgube, radi zamude na dostavljanju brzojavk.

Ravno tako, ali še hujše se godi z blagom (poštni paketi). Predsinočnjim da je zaostalo 400 paketov beljaške poštne ambulance. V Nabrežini je bilo predvčerajšnjim zaostalo 260 paketov, a v Gorici na poštenem uradu na kolodvoru državne železnice 150 paketov. Posebno da je huda rezistenca v Opatiji, kamor da je bil šel predvčerajšnjim viši poštni komisar Humel, ki da je tam vzel na zapisnik vse tamošnje poštne vslužbence.

Jako občutna da je ta pasivna rezistenca tudi v Puli, kjer imajo parniki, namenjeni v Dalmacijo, vsled te rezistence kar po 24 ur zamude. — Na tukajšnjih poštinih uradih pa nimajo poštni uradniki skoro nič dela, ker blago ne prihaja od nikoder.

A kaj bo šele čez par dni. Prazniki so namreč tu. In o priliki teh praznikov ima pošta že v normalnih odnošajih toliko posla, da se nahaja v zadregi. S pasivno rezistenco, z izvrševanjem dela točno po predpisih pa zna ta zadrega priti do nepredvidenega.

Od druge strani se nam poroča: V ponedeljek so se sestali v Pragi mnogi češki narodni in socijalistični drž. poslanci, kamor so prišli tudi zastopniki poštinih kategorij, da od teh poizvedo podrobnosti, in da interperirajo trgovinsko ministerstvo zaradi nastalih razmer in da naznanijo različne funkcijonarje zaradi zlorabe uradne oblasti proti poštinih predpisom.

Tudi osednji odbor pošt. oficijantinj je sklenil solidarnost z drugimi kategorijami. Zna se zanesti občutna kriza, če se ne ugoti vsaj deloma zahtevam prosečih.

Upamo, da se kriza ugodno reši, in da pošteno ravnateljstvo uvidi, da treba vsaj deloma podpirati zahteve uslužbencev ter tako zadostiti svoji dolžnosti nasproti podrejenim uradnikom in slugom.

Kakor nam javlja ravnokar došla brzojavka, je trgovinski minister zagotovil, da se deloma ugoti zahtevam štrajkujočih.

Poroke, rojstva in smrti. Od 8. do 14. t. m. se je v tukajšnji mestni občini poročilo 6 parov. Rodilo se je 133 otrok, in sicer 57 moških in 76 žensk; od teh 25 nezakonskih. Umrlo je 92 oseb, in to 46 moških in 46 ženskih; od teh 29 izpod enega leta.

Še o zavratnem umoru kočijaža na Opčinah.

Po nedolžnem aretovani.

Kakor smo poročali že včeraj, se je bila predsinočnjim razširila po mestu vest, da so orožniki v St. Petru aretovali morilca pokojnega Lovrenca Vidav. Mi smo bili od druge strani izvedeli, da je to aretovanje izvršilo orožništvo v Postojni. No, ne eno ne drugo ne odgovarja resnici. V Nabrežino je bil prišel predvčerajšnjim v jutro neki mlad človek, ki je imel dolg površnik in blatne čevlje. Ljudem, ki so ga videli na postaji v Nabrežini, se je zdel sumljiv. V Nabrežini je bil ta človek vkupil listek do Rakeka in se odpeljal s prvim vlakom. Ko je vlak odšel, so ljudje obvestili orožnike v Nabrežini, a ti so brzojavili takoj orožnikom v Sežani. Sežanski orožniki so šli takoj na postajo v Sežani, a ko je dotični vlak dospel tja, so štirje njih vstopili v oni vagon, kjer se je nahajal oni človek. Ker je pa vlak oddrhal takoj naprej, so se morali peljati do St. Petra. Onega človeka, ki se je zdel ljudem v Nabrežini sumljiv, so takoj našli in ga vklenili. Bil je to 32-letni Josip Pahor doma iz Mirna, a stanujoči v Opatjenselu, kjer ima izdelovalnico bičnikov. V tej izdelovalnici ima Pahor — ki je oženjen — svoje delavce, a sam večidel trguje se senom. Ko so orožniki prišli z aretovanjem v St. Peter, so izstopili iz vlaka in tam počakali nasproti prihajajoči vlak, s katerim so se peljali nazaj v Sežano, kamor so dospeli nekaj po 3. uri. Na postaji v Sežani je čakala ogromna množica ljudi, ker se je bilo izvedelo, da orožniki z istim vlakom pridejo aretovanega „morilca“. A takoj ko je ta z orožniki izstopil iz vlaka, se je čulo par vsklikov: „Ni on! Ni on!“ Ubogi Pahor, ki je bil ves blede, se je — to začuvši — nekoliko opogumil. Za tem so ga odvedli v pričo mrliča in tam je revež skoraj jokal... bil je ves prepreden. Pa ni čuda, ko je visel nad njim tako grozen sum! — Ko ga je pa preiskovalni sodnik pokazal posamičnim osebam, ki so vidеле morilca v Lovrenčevi kočiji, so vse izjavele, da to ni oni človek. Sicer se pa tudi Pahorjeva zunanost nič ne vjema z opisom, ki so ga rečene vsebe podale o morilcu.

Ko je svojo dolžnost izvršil, je pa preiskovalni sodnik sam izjavil, da ga je pokazal pričam le zato, da se je oddolžil svoji dolžnosti, a da je vedel že v naprej, da je Pahor nedolžen, ker ga on pozna še izza prejšnjih časov za dobrega in poštenega moža.

Seveda je bil ubogi Pahor takoj izpuščen na svobodo, na kar se je v Sežani nekoliko okrepčal, a se potem odpeljal zopet na Rakek, kamor je bil namenjen še v jutro. Pomnil bo pa to svoje potovanje na Rakek, dokler bo živ.

A tudi policija v Trstu si da mnogo opraviti, da bi prišla na sled temu groznemu morilcu. Znano nam je, da je tudi že aretovala par — oseb. A — če ne vseh — za enega vemo, da ga je tudi takoj izpustila.

Morilec je bil v nedeljo v Barkovljah?

Govorili smo z več osebami iz Barkovlj, ki — čitajoče opis morilca pokojnega Lovrenca in spominjajoče se na opis morilca pokojnega Mohoroviča — trdijo, da so vidèle popolnoma enega človeka v nedeljo predpopoldne v Barkovljah. Da ni bil šel morda morilec, predno je izvršil tretji zločin na lice mesta, kjer je bil umoril pokojnega Mohoroviča? To je jako možno. Možno je tudi, da je hotel zadovoljiti svoji grozni, zopet obujeni maniji s tem, da se je podal na ono mesto, kjer je izvršil prejšnji zločin, da si tam živo prikljče v spomin vse detajle prejšnjega zločina. A to — mesto da bi njegovo manijo zadovoljilo in vtešilo, jo je le še bolj poostrišlo, vsled česar je šel popoludne iskat nove žrtve. — To bi seveda ovrglo izvajanje iz trditve gospoda Gomzyja, da šel morilec iz Trsta v Prvačino, a od tam nazaj na Opčine, kakor gospod Gomzy trdi, da je videl tako storiti nekega človeka, ki je podoben sliki morilca pokojnega Mohoroviča. Od druge strani bi pa to potrjalo izjavo sprevednika električnega tramwaya, Briščeka, ki trdi, da je videl nekega človeka, katerega zunanost odgovarja opisu morilca, ki se je ob 3. uri 40 minut peljal s tramwayem na Opčine.

Drugi sumljiv človek aretovan v Gorici.

Iz Gorice nam poročajo, da je bil včeraj aretovan v neki tamošnji kavarni neki mlad človek, katerega zunanost — bodisi gleda obraza, bodisi glede obleke — odgovarja skoraj popolnoma opisu, kakor ga podajajo o morilcu one osebe, ki so morilce vidèle v kočiji pokojnega Lovrenca Vidav. Edino, kar bi se s tem opisom ne strinjalo je, da opis govori o baržunastem ovratniku površnika, dočim ima aretovani površnik brez baržuna na ovratniku. Opazili so ga tamošnji policijski organi, katerim je vzbudila sum njegova opisu odgovarjajoča zunanost, a še najbolj dejstvo, da je imel jako blatne čevlje, kakor človek, ki je hodil po blatnih stezah in po polju. To blato na svojih čevljih je aretovani opravičil rekši, da je prišel peš iz Trsta. Dejal je, da je namenjen v Videm, od kjer je doma. In

da je ta njegova trditev resnična, dokazuje dejstvo, da jako dobro govori furlanski dialekt, kakor ga govore v Vidmu. — Goriška policijska oblast preiskuje najnatančneje, kod da se je aretovani mudil od nedelje sem. Dala je tudi aretovanega fotografirati in je njegovo sliko poslala na Opčine in v Trst.

Sinoči so na Opčinah že pokazali slike osebam, ki so v nedeljo vidèle morilca. Nekateri teh so se izjavele dvomljivo, a gospa Dyngesova je dejala, da je obraz ravno isti, a površnik da se jej zdi drugačen.

Štrajk težakov.

Včeraj so bili štrajkovci jako razburjeni ter so poskušali oziroma tudi izvršili več nasilstev. Tako so na primer malo pred 5. uro zvečer prevrnili voz pred skladiščem tvrdke Fratelli di Lenardo na vogalu ulic Vienna in G. Rossini. Na vozu je bilo kakih 10—15 zabojer pomaranč. Gospod Di Lenardo je pa skočil iz skladišča in z revolverjem vstrelil v zrak. Štrajkovci so se na to razšli.

Včeraj je bilo aretovanih kakih 10 štrajkovcev. Mej aretovanimi je pa tudi eden, ki je delal. In to je uprav tipičen slučaj. Aretovani — ime mu je Colo, priimka nismo izvedeli — je včeraj delal. Štrajkovci so ga prisilili, naj popusti delo. Ker je on dejal, da če ne dela nima kaj jesti, so mu veleli iti z njimi v delavski dom, kjer bo dobil denarno podporo. On — ki je Italijan, doma iz Messine na otoku Sicilija — je šel. A v delavskem domu so ga spoznali, ker so mu tam dali denarno podporo že v nedeljo. Poleg tega se je pa tudi dognalo, da je ta Italijan delal tudi ves minoli teden. — Na to so ga v delavskem domu pošteno naklestili, a ko je na to potegnil iz žepa 25 cm dolg in dobro nabrušen nož in z istim grozil, so poklicali policijo in ga dali aretovati. — To je eden onih Italijanov, ki najhujše hujskajo k štrajku!!

Hlinjena zmagosvestnost.

Od dne do dne moramo čitati v „Lavoratoru“, kako da se štrajk spopolnjuje vedno bolj, kako da postaja vedno kompaktniji in kako da je popolna zmagava štrajkovcev zagotovljena. Iz predalov „Lavoratora“ zveni torej velika samosvestnost, ki pa je hlinjena, ker je v kričočem kontrastu z dejstvi, pred vsom pa s krčevitimi napori „general“ Pagninija“ te zadnje dni, da bi se vsaj kolikor toliko izvlekel iz zagate, v katero je zašel s tem štrajkom. Čuden utis napravlja zares ta g. Pittoni, ki se je postavil v pozo nepremagljivega generala, ki ne daja in ne vsprejema pardona, a ki na skrivnem lazi okolo župana in namestnika, da bi mu ta dva gospoda pomogla do — častnega umakneja, to je, de vsaj kakkega malega vspeha. Kaker čujemo, sta bila tudi včeraj g. Pagnini in gospod župan Sandrinelli na namestništvu na posvetovanju. A značilno je, da od delodajalcev ni bilo nikogar blizu.

Z Dunaja pa nam poročajo, da sta bila v isti namen gg. posl. Pittoni in dr. Ellenbogen pri ministru za trgovino in da nista nič opravila. Ob tej priliki omenjamo še, da je dr. Rybár na kratko informiral ministra o štrajku sploh, izlasti o vprašanju informacijskih listkov.

Iz krogov voznikov pa smo doznali, da vodje štrajka stavljajo sedaj vse svoje nade v voznike. Že predminolo noč so agitatorji obiskovali vse bleve, kjer so z lepo in žuganjem skušali pridobiti voznike, da bi se pridružili štrajku. Sodeč po včerajšnjem gibanju in prometu jim to ni uspelo, kajti promet z vozovi po ulicah je bil ži, ahnejši, nego prejšnji dan. Za sinoči pa so sklicali voznike na shod, da jih pridobe za štrajk. V hipu, ko pišemo te vrstice nam izid tega shoda ni še znan.

Na vsaki način pa je po vseh navedenih dejstvih razvidno, da je g. Pagnini vse prej nego gotov svoje zmage ter da je vsa tista zmagosvestnost v „Lavoratore“ le hlinjena in da je le nameu ohraniti mej štrajkovci dobro razpoloženje.

Prazna baharija „Lavoratora“.

Včerajšnji „Lavoratore“ trdi, da je bil shod predsinočnjim najimpozantnejši, kar so jih priredili tekom tega štrajka. V resnici pa je bil ta shod najklavnejši. Očevidec nam zatrja, da je bilo na shodu celih 68 ljudij in od teh 25 železničarjev. Po tej številki naj sodijo čitatelji, koliko je vredna baharija v „Lavoratore“, da so se železničarji izrekli solidarne s štrajkovci. Kako more 25 oseb podajati tako velike obveze v imenu več stoletnih železničarjev?!

Tržaška mala kronika.

× Dva poskusa samomora. 50-letni Gašper Olivo, stanujoči v III. nadstropju hiše št. 35 v ulici di Riborgo, je predsinočnjim skočil popolnoma nag z okna svojega stanoanja in padel na 46-letno Uršulo Kodela, ki se je nahajala na dvorišču Učinek tega je bil, da sta bila pobita, in sicer ona skoraj več, nego on. — Njega so prinesli v bolnišnico, a njegov je na stanovanju podelil najujunejo pomoč zdravnik s pomožne postaje društva „Igea“.

× 14-letna Lea Timeus, hči Edvarda M., stanuje z roditelji v zagati della MarineNa, je predsinočnjim ob 8. uri skočila v morje z ribiškega obročja. Neki vodja finančne straže in pa neki pasant sta jo izročila redarju, ki jo je odvedel na njen dom.

× Vkradel mu je kolo. Včeraj v jutro je bil aretovan trgovski agent Josip D., prenočujoči na ljudskem prenočišču v ulici

Gaspere Gozzi, ker je dne 15. t. m. v hotelu „pri zlatem jelenu“ v Gorici vkradel Antonu Meljavcu kolo (bicikel), vredno 200 K.

× Radi poneverjenja. Včeraj v jutro ob 6. uri so policijski agentje v ulici Giulia aretovali 19-letnega peka Josipa L., ker je še dne 18. avgusta t. l. pri raznih upnikih svoje gospodinjke Vincencije Kocjan, ki ima pekarno v ulici del Molin grande št. 9, iztirjal 54 kron in 46 stotink.

Loterijske številke izžrebane dne 18. decembra 1907.

Brno 58, 78, 20, 25, 42. Inomost 12, 83, 57, 32, 79.

Koledar in vreme. — Danes: Nemezi muč. — Jutri: Liberat muč. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 7,5° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: — Lepo, večinoma jasno. Hladni vetrovi, Temperatura zelo hladna. Vreme stanovitno.

Smešnica: Nespodobno. Policaj (zakonskima, ki se na cesti tepeta): Kaj, ali vaju in sram, take reči spodobni ljudje doma opravijo.

Zasedanje porotnega sodišča.

Radi zločina rop.

18-letni težak Marij Fuser, ki je včeraj sedel na zatožni klopi pred porotniki, je dne 11. novembra t. l. zvečer na vogalu ulic delle Beccherie in di Riborgo, v družbi drugih treh lopovov napadel delavca mestne plinarne Jurja Trevisana. Lopovi so Trevisana prijeli za roke, ga vdarili s pestjo po glavi, a eden njih mu je segel z roko v žep in mu iz istega vzel 12 kron in 56 stotink denarja. Roparji so na to pobegnili, a Trevisan je zdirjal za njimi. Ker so se bili razkropili, je on sledil onemu, ki mu je bil najbližje, in tega je na trgu sv. Jakoba neki redar aretoval. Aretovani je pa udaril redarja in se mu iztrgal iz rok ter bežal nazaj v staro mesto. Redar je pa takoj zdirjal za njim in ga dohitel in aretoval v ulici di Donata. Tam se je aretovani vrgel na tla, brcal krog sebe in mej tem je vrgel od sebe pest srebrnega denarja. Bil je Trevisanu ukradeni denar. Aretovani je bil včerajšnji toženec Marij Fuser.

Razpravi je predsedoval višesodni svetnik Pederzoli, a votanta sta bila sodna svetnika Parisini in Quarantotto. Državno pravdnštvo je zastopal namestnik drž. pravdnika dr. Zumin, a branil je toženca odvetnik dr. Criscoputo.

Toženec je včeraj najenergičneje tajil, da bi se bil on vdeležil tega rop. Videl da je, ko so štirje neznanj individuali obstopili nekoga človeka in njemu se je zdelo, da ga hočejo okraati. Vstavljal se je bil, da bi videl. Ko so oni štirje pobegnili in je napadeni začel vpiti „Ferma il ladro“ (Ustavite tatu), je pobegnil tudi on, da bi ne prišel po nedolžnem radi same radovednosti v nesrečo.

Kakor priče so bili zaslišani oropani Ivan Trevisan, — ki je trdil, da je ravno toženec oni, ki mu je vzel denar iz žepa — in pa redarja Emil Toroz, ki je aretoval Fuserja, in Fortunat Saksida, ki je bil prišel prvemu na pomoč.

Porotnikom sta bili stavljeni dva glavni vprašanji: prvo glede zločina rop, a drugo glede upora proti redarju. Nu zahtevo branitelja je bilo stavljeno še eventualno vprašanje glede zločina tatvine, v slučaju, da bi porotniki zamikali zločin rop.

Porotniki so pa rop potrdili z 10 da in 2 ne, a soglasno upor proti redarju. Sodišče je na podlagi tega pravoreka obsodilo Fuserja na 4 leta težke ječe, poostrene s postom vsakih 6 mesecev.

Društvene vesti.

Božičnična slovenskih otroških vrtcov bo v nedeljo 22. t. m. ob 3 uri popoldne. Odbor uljudno vabi vse prijatelje naše ljube mladine, da pridejo v velikem številu, posebno pa one, ki imajo malo deco, naj ne zamude te lepe prilike. Čisti dohodek je namenjen otroškim vrtcem.

Prosimo vse one, ki mislijo kaj podariti za božičnico bodisi obleke, sadje ali denarja naj to blagovolijo poslati v zavod sv. Nikolaja ulica Farneto št. 18 II. nad.

Odbor podružnice družbe sv. Cirila in Metodija na Greti javlja, da bo „Božičnica“ za otroški vrtec v Rojanu v nedeljo dne 22. t. m.

Začetek bo ob 5. uri popoldne in ne ob 4. uri kakor je bilo javljeno. To zato, ker priredi Ženska podružnica v Trstu v „Narodnem domu“ ob 3. uri popoldne svojo božičnico in ker otroci otroškega vrtca sodelujejo na istej.

Tamburaškemu odseku pev. društva „Kolo“ je daroval g. H. Hosič gostilničar (pri stari breskvi) 10 K.

Nar. delav. organizacija

Štrajk voznikov. Govorilo se je te dni, da hočejo socialisti vprizoriti tudi štrajk voznikov oziroma siliti iste v štrajk, da v tem podpirajo štrajkujoče težake. Nismo hoteli verjeti, da bi lahkomišljenost soc. voditeljev segala tako daleč. A vendar, kakor se nam poroča, so socialisti na včerajšnjem shodu, katerega se je vdeležilo le malo krdelec voznikov — današnji „Lavoratore“ govori gotovo zopet o „impozantnem shodu — proglasili štrajk voznikov.

Da, socialistični voditelji igrajo s človeškimi eksistencijami kakor z mičem. Najskrajnejše orožje v gospodarskem boju — štrajk — so potisnili na nivo političnega sporta.

Ali ta sport utegnejo drago plačati!

Ker se bo pritiskalo na slovenske voznike z navadnim terorizmom, zato je sklicala N. D. O. za danes shod voznikov, na katerem se bo pretresovalo stališče slovenskih voznikov.

Vesti iz Goriške.

x Iz Podgore pri Gorici se nam poroča: Goriška kooperativna banka je kupila od nekega plemenitaša njegovo vilo v Podgori za „Lego nazionale“. Ta je vilo popravila za šolske namene ter naznanila deželnemu šolskemu svetu, da se nje šola z otroškimi vrtcem preseli v obnovljeno poslopje. Deželni šolski svet pa tega v svoji zadnji seji ni odobril. Temu pripominjamo, da bi bila morala na vsak način občina kupiti to hišo, ko je bila na dražbi. Uvel naj bi se tudi nekaj davek za inozemce, ki si služijo kruh v podgorški papirnici, ker občina je prisiljena vzdrževati italijansko ljudsko šolo le radi otrok regnicolov, katerih kar mrgoli po vasi.

x. Deželni zavod za zavarovanja živine. Ustanoviti deželni zavod za zavarovanje živine je sklenil deželni zbor goriški že v svoji seji z dne 24. septembra 1901, ko je naložil deželnemu odboru, naj izdela dotična pravila, katera so bila vsprejeta v deželnozbornski seji dne 18. julija 1902. Pravila so se takoj predložila vladi v potrjenje, ta pa je zahtevala več premenb, tako, da je namestništvo po nalogu ministerstva pravila odobrilo še-le 9. maja 1904. Od tedaj do danes je delal deželni odbor na to, da bi se povzdignila živinoreja v deželi in se s tem dala solidna podlaga novemu zavarovalnemu zavodu, kateremu je do danes pristopilo 22 podružnic, vsaka z več nego 60 glavami goveje živine, torej več nego določuje § 4. pravil. Predsedniki, nadzorniki in njih namestniki podružnic so že izvoljeni. Po sklepu deželnega odbora, katerega mora potrditi deželni zbor, izročilo se je vodstvo zavoda deželnemu svetniku dr. Alojziju Pettarin z deželnim kmetijskim nadzornikom dr. Sisto Portelli; računske in blagajniške posle bo opravljal pa vodja deželnega računovodstva Evgenij Kavčič. Zavodu bi bilo pristopilo že več obč., a temu so se vstavljali načelniki že obstoječih zavarovalnic po raznih občinah, toliko v slovenskih kakor furlanskih, ker bi s tem izgubili vpliv na živinorejce in volilce. Nadejati se pa je, da bo s časoma vse združeno v deželni zavarovalnici.

Iz Vrtojbe. Mi Vrtojbenci smo vedno za drugimi. Kar je pri drugih že davno ob veljavo, to se pri nas uvaja. Tako n. pr. je socialna demokracija prišla pri Slovencih ob veljavo, ker smo prišli do prepričanja, da v socialni demokraciji ni rešitve za nas, ker Slovenci so bili in bodo socialni demokraciji le v štatažo. Socialna demokracija ni univerzalna, ni mednarodna, ampak je popolnoma nacionalna. Ker pa vodstvo socialne demokracije ni hotelo nam Slovencem prepustiti svobodnega razvoja, smo si Slovenci logično ustvarili svojo organizacijo, namreč „N. D. O.“ Ta je naša narodna demokracija, ki ima isti smoter, ista načela kakor druge socialne organizacije na narodni podlagi. Ali v naši ljubi Vrtojbi nočejo izprevideti tega. A ne samo to. Še proti domačim narodnim društvom ruvajo. Ne vedo pa, da naša društva,

Trgovina s pohištvom Peter Jeraj Trgovina s pohištvom ulica Vincenzo Bellini 13 ter vogal ulica Sv. Katerine Pohištvo od navadne do najfineje vrste in po jako nizkih cenah.

Ako hočete, da Vam lasje zrastejo in postanejo lepi. Ako hočete, da Vam ne bodo lasje izpadali, Ako hočete odpraviti z glave luskinge, rabite edino le znamenito CHININA :: SALUS Na prodaj v parfimerijah, mirodilnicah in brivnicah v buteljkah po K 1.20 in K 1.80. Paziti je na penarjanja.

Peckarna in sladčičarna VINKO SKERK, Trst ulica Acquedotto 15. Ima 3-krat na dan svež kruh. Veliko izbero biskotov in bombonov za čaj. — Moke iz najboljših mlinov. Bombone iz čokolade in napoljene z najfinjšimi likerji. Sprejema naročila za vsakovrstne torte in krokanke, ter dovaja vse na dom in franco. Duzetna vina v buteljkah in raznovrstne likere. Veliko izbero predmetov za božično drevo po niski ceni. Podružnična ulica Miramar št. 9. Svoji k svojim!

Tovarna pohištva Aleksand. Levi Minzi ulica della Zesa št. 46. ZALOGA: Piazza Rosario št. 1. Katalogi načrti in proračuni NA ZAHTEVO.

Skladišče vin in likerjev. Prodaja na debelo in drobno. Trst, ulica Belvedere št. 40. SPECIJALITETA Creme in Rozolija, Vermouth tip Torino. Istrski in furlanski tropinovec, ogrski slivovec, RUM JAMAICA. Direktna uvažanja. — Zastopništvo in zaloga MARAŠKE CHERRY LIQUOR (Maraška Whisky Distillery Established 1867). Posebni popusti preprodajalcem.

Serravallo-vo železnato kina vino za bolehe otroke in rekonvalescente. Provroča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje organizem. Priporočeno od najslovečih zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po bolezni ojačiti. Odlikovano z 22 kolajnami na raznih razstavah in z nad 5000 zdravniškimi spričevali. I. SERRAVALLO TRST.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH. Najspolneje sredstvo proti revmatizmu in protinu. TEKOČINA GODINA. prirojena v Trstu Rafaja Godina, lekarna „Sia Madonna della Salute“ poleg od lekarnarjev: sv. Jakoba in Josipa Godina, lekarna „S. Ivo“, Ferrate 4.

SLOVENCIM NE ZAMUDITE OBISKATI Pariško prodajalnico obuvala :: :: :: Trst ul. S. Antonio št. 4 (hiša Terni) (Calzoleria Parigina) kjer najdete vsaki dan nove dohode najlepšega obuvala za gospode, gospé in otroke. Največja eleganca, cene zmerne, blago prve vrste

HOTEL BALKAN 78 sob, elektr. razsvetjava, vrt, kopalnica, čajna soba, **HOTEL BALKAN**

„Napredek“, „Citálnica“ in „Pevsko društvo“ imajo ves drugi namen, nego n. pr. socijalna demokracija ali „N. D. O.“ Ti dve sta stvarski organizaciji, med tem ko so „Napredek“, „Citálnica“ in „Pevsko društvo“ izobraževalna, zabavna, poučna društva, v katera vstopa lahko tudi vsaki že organizirani delavec. Organizacije nam je neobhodno potreba, to priznava vsakdo; ali organizirajmo se na narodni podlagi, na domači podlagi in ne bodimo v podlogo drugim! V nedeljo 1. t. m. je bil socijalno-demokratski shod v Batišči krčmi. Prišel je Regent iz Trsta. Govoril je bombastično, kakor že znajo ti govorniki. Odgovarjal mu je dr. Medvešek in drugi somišljeniki „N. D. O.“ Udeležba je bila še precejšna.

Iz Lokve na Krasu, dne 15. grudnia 1907. — Leto se nagiblje h koncu. Trgovci in drugi obrtniki, kakor tudi razne družbe in društva so pričeli misliti na bilanco, ki jim jo je pripraviti koncem vsakega leta. V isti primerjajo izdatke z dohodki in se vesele ali žaloste končnega izida. Istotako napravljajo letošnje bilanco naše vrlo „Bralno in pevsko društvo Tabor“ v zvezi s tamburaškim zborom, da jo predložijo cenj. občinstvu v obliki „Silvestrova večera“. Starodavni Tabor nam obeta, da se pomladi zadnji dan letošnjega leta, veseleč se, da je minulo leto 1907, ki zapušča jako slabe spomine tako kmetu, kakor delavcu, obrtniku, uradniku, osobito pa našemu narodnemu gospodarstvu.

Majnika meseca se je združilo sedem mladeničev pod okriljem dragega nam „Tabora“ v ožjo zvezo. Prijeli so s svojimi ne ravno odpečitimi, ampak po ostrim kamenju in od jedke malte razjedeni prsti vitke vratove doslej jim neznanih tamburic. Bilo je ne malo truda in pridnosti. Bog pohlepnosti — bog Moloh — je vdaril mednje in razpršil vrle mladeniče ter odposlal žrtev čez morje v deželo zlata — dela in brezmejnega trpljenja.

„Oj jesenske duge noči“ pa so zopet združili razkropljene ovčice ter jih vspeodbujale k hitremu trzanju, da morejo že na „Silvestrovo“, delovati in svirati v točkah in med točkami, ter dičnim Kraševkam privzdigovati urne pete takoj ob nastopu še nam neznanega leta 1908. Podpisani je že danes v nadi, da slavnemu uredništvu, kakor cenjenim čitateljem čim prej ovadi zanimivi vspeled, čim malo bolje pokuka za kulise. Pravijo, da posebno vabili ne bodo nočenega, a vabljani so pa vendar vsi — vse stranke — vsi narodi — vsi stanoviti in vsi spoli, ako vplučajo k plesu in veselici 60 stotink. „Za našo vinca rujnega“ pa da pisec teh vrstic in zagotovljeno mu je, da ga izpije o polu-noči na odru ko ga bodo dobrodošli gostje vsi gledali.

Slavnemu uredništvu pa bodi še povedano, da imam še mnogo na srcu, kar izklepečem o primernem času. Zato pa se za danes priporočam čez „razklani hrib“ in estajam za vedno

Vesti iz Kranjske.

Sedemdesetletnica g. Antona Försterja. Jutri praznuje velezaslužni slovenski skladatelj g. Anton Förster v Ljubljani sedemdesetletnico svojega rojstva. Tem povodom mu prirede nocoj ljubljanska pevška društva podoknico. Zapeli se bodo pod vodstvom pevovodje g. Mateja Hubada 3 zbori slavljence: „Samo“, „Pjevajmo“ in „Nočni pezdraz“.

Velik ulom pri trgovcu Jebračinu v Ljubljani. V noči od torka na sredo so neznan lopovi ulomili v trgovino Jebračina v Ljubljani in prišli do Wertheimovke. Pri tej se stransko steno na zgornji strani kar v sredi odparali in ukradli iz blagajne najmanj 10.000 K. Govori se, da sta ulomila skoro gotovo dva bezposlena Sicilijanca, ki sta se te dni potikala okolu Jebračinove prodajalnice.

Razne vesti.

Björnson — obolet. Slavni norveški pisatelj Björnson, ki je nedavno dovršil 75 leto starosti, je (kakor poročajo iz Rima) obolet na bronchitis. Zdravniki se nadejajo, da Björnson preboli.

Umrli v 102. leta starosti. Na Reki je te dni umrla starka Roža d'André v visoki starosti 102 let. Njen soprog je bil rodom Francoz, ki je na Reki odprl lončarsko obrt. Pokojnica je imela v svojem življenju 21 otrok. Preživeli so jo samo štirje, ki se nahajajo v dobrih okolnostih. Imela je okolu sto unukov.

Zadnja brzovjavna vest.

Poljska šolska matica razpuščena. BEROLIN 18. Iz Varšave poročajo: Poljska šolska matica, ki jo je nedavno generalni guverner obsodil na 3000 rubljev globe, je ustavila svoje delovanje. Vsled tega je bilo 1600 poljskih šol zaprto. Šolska matica je rešila svoje denarje v inozemstvo.

2 gospodične večje slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, iščejo primerno službo tudi kot praktikanke. Ponudbe pod „PRAKTIKANTINJE“ na Inzeratni oddelku Edinosti. 1810

Restavracija Zinding

(ALL'ORSO BIANCO)
ulica Gologna št. 9-13.
Velik prostor s plesno dvorano, vrtom, kegljiščem, biljardom Seiffert igralno sobo. Separatna sobana za klube in društva. Najpripravejši lokal za zborovanja, društvene zaloge, ženitovanjske pojedine itd. itd. Vsako nedeljo in četrtek plesna zabava, pri kateri svira orkester.
— — — Prostor za 1000 oseb. — — —

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma št. 13. II. nadst.

Išče se za prodajalnice oblek deček, kateri govori slovenski. — Coen & Baruch. Corso 24, hiša Salem. 1538

Dr. ERNEST MENZEL

specijalist za otroške bolezni

prej asistent otroške bolnišnice dunaj. poliklinike

sprema od 4.-5. popol.

:: TRST ::

Trg Sv. Caterina št. 2.

Darovi za božične praznike in novo leto.

v bogati izbori

po zmernih cenah

v novi prodajalnici ur in zlatanine

G. Kehayan

CORSO 23.

Mirodilnica Gius. Macorin, Trst

Piazza Carlo Goldoni 6

Zaloga barv, povlakov, oljev, čopičev.

Specijaliteta parfimerije. Prah za skisano vino.

Prvi valjčni mlin Josefa Krausa sinovi

Delniška družba v Osjeku.

Glavno zastopstvo

za Trst, okolico, Istro, Goriško in Dalmacijo

Friderik Schwarz, Trst

ulica Valdirivo št. 3

TELEFON 945

Čjudska posojil. in hranilnica za tržaško občino

v sv. Ivanu pri Trstu regist. zadruga z neomejenim poročtvom.

javlja, da se je preselila v „DOM“ „Obrtnega in konsumnega društva“, št. 810 (pri cerkvi) sv. Ivan.

Uradne ure: vsaki dan od 11.—12. dop. in 5.—7. popol., ob nedeljah 11.—12. Ob praznikih se ne uraduje.

Hranilne vloge obrestuje po 4% Na 60 dnevno odpoved po 4%.

Pri višjih vlogah se po dogovoru tudi zvišajo obresti. — Rentni davek plačuje zavod.

Priporoča se domače hranilnice (Nabiralnice)

Zavod daje posojila na osebni kredit in vključbo. NAČELSTVO.

MERKUR

J. ULČAKAR & Co. - Trst

Telef. 1874 — Via Nicolò Macchiavelli št. 19 — Telef. 1874

Komisije. - Zastopstva. - Informacije.

Zaloga raznovrstnega kolonijalnega in družnega blaga.

— ZAHTEVAJTE CENIK —

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asfalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

za sedaj priznane kakor najbolje in najtrajnejše mazilo, ki ohranja nove in stare plasti na asfaličnih kartonih, skrilnih ploščah in vsakovrstnem tamarinu.

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolska olja, mast za stroje, mast za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagonc, mast-vaselina za kožo, mast za orožje, volčilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIŠČU (Monfalcone) pri Trstu.

V prodajalnici naočnikov v ulici Nuova 34 so na prodajo 4 prizmatični binokli za sledeča povečanja: 3, 8 in 12. Cene neverjetno nizke. 1611

Majcen Miloš Trst, ulica Lea št. 2, priporoča svojo muzarsko delavnico. 857

Operna pevka podučuje v petju. Na-love pove „Inzeratni oddelku Edinosti“. 1537

Lepa meblirana soba in ena velika prazna, se odaste v najem. Ulica dei Fabbii 1, III. nad. 1941

Ugodna prilika Proda se 8 Singerjevih šivalnih strojev po gl. 32 s triletno garancijo. Trst, ulica S. Caterina št. 9 dvorišče. Skladišče I, A. 1612

Božič - Silvestrovo - Novo leto! 1 steklenico penečega Muškata; 1 steklenico penečega Refoška; 1 steklenico Starine Refoška; lastni pridelek razpošilja proti vnaprej poslanemu znesku 6 K 10 stot. oziroma po poštnem povzetju FRAN OREL, Korte—Piran. 1615

Fran Birsa naznanja vsem svojim cenjenim gostom, da ie odprl GOSTILNO ex GIRALDI, Piazza dell' Ospidale, vogal Piazza št. 1. 1522

Agencija za najeme ::::

::: kupovanje in prodajo

hiš dvorcev in zemljišč

via Arsenale 2-4 (Piazza Verdi)

— Telefon 14-73 —

+ „OLLA“ +

priznan kakor najbolje in neprekosljiva vrsta vseh gumijevih higijeničnih predmetov in ribjih mrežev. DVELETHNA GARANCIJA. M. Gal — Trst, Corso 4.

Postiljate po gl. 2, 3, 4, 5. Delalnica pasov, kilnih pasov, elastičnih nogavic, obvez, ravnodrajcev, burgej in bidet. Trigatorji od gl. 120 naprej. Toplomeri za vročino K 2, nav. K — 50.

Gumijevce in neprodirno blago.

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežan ima svojo novo prodajalnico ur

v TRSTU

„Hen Vincenzo Bellini št. 13 nasproti cerkve sv. Antona novega

Prodaja vsakovrstne ure in popravlja iste po zmernih cenah in z jamstvom.

ANTON SKERL

mehanič, zaprišeženi avdeence. Trst - Carlo Goldenijev trg 11. - Trst

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih zvondkov, ljud in prodaja gramofonov, zvonfonov in fonografov

Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanicalna delavnica za popravljanje šivalnih strojev, koles motokoles itd.

Velika zaloga pripravkov po tovarniških cenah. TELEFON št. 1734.

VELIKA IZBERA

vsakovrstnega

manifakturnega blaga

in izdelanega blaga za ženske

proti plačilu

na mesečne obroke

Katz, Trst ulica Madonnina št. 11.

PROGERIJA Josip Zigon ul. CARRARA

Filijalka na Proseku št. 148

Izbor drog, barv, čopičev, pekosti parfumov, 8a: mila. — Zaloga mineralne vode, vsaka za parkete, na marje pripravljena sirupa tamarinde, malinevca itd. itd.

F. Pertot urar

Trst, ulica Poste Nuove 9

Zepne ure najboljših tovarn

Najnovije stenske ure. Izbor ur za birmo darila. Popravlja po zelo nizkih cenah.